

N:o 8.

Kongl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändrad lydelse af 67 § konkurslagen; gifven Stockholms slott den 30 december 1898.

Under åberopande af bilagda i statsrådet och högsta domstolen förda protokoll vill Kongl. Maj:t härmed, jemlikt § 87 regeringsformen, föreslå Riksdagen att antaga följande förslag till

L a g

om ändrad lydelse af 67 § konkurslagen.

Häri genom förordnas, att 67 § konkurslagen skall erhålla följande ändrade lydelse:

Arfvode till gode män och till sysslomän bestämme borgenärerna, antingen till visst af hundra, eller efter annan grund; ej må det för sysslomän efter tid räknas. God man eller syssloman ege ej att för egen del, der han sjelf är borgenär, eller såsom ombud för annan deltaga i borgenärernas beslut derutinnan. Nöjes ej god man eller syssloman med beslutet, eller menar någon borgenär, eller gäldenären, att arfvodet blifvit för högt bestämdt; lägge rätten dem emellan, som skäligt prövas.

När beslut angående arfvode till sysslomännen fattas, skola borgenärerna tillika föreslå arfvode till rättens ombudsman. Det förslag skall, jemte det i ärendet förda protokoll, ingifvas till rätten, som derefter bestämmer hvad skäligen må rättens ombudsman i arfvode tillerkännas.

Ej må arfvode njutas förr än gode män eller sysslomän slutlig reda för sig gjort.

Arfvode, som belöper för egendom, hvilken är intecknad eller deri särskild förmånsrätt eljest eger rum, skall, likasom kostnaden för den egendoms vård och försäljning, af egendomens afgäld och köpeskillning utgå.

Kongl. Maj:t förblifver Riksdagen med all Kongl. nåd och ynnest städse välbevågen.

OSCAR.

L. Annerstedt.

---

*Utdrag af protokollet öfver justitiedepartementsärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott
fredagen den 14 oktober 1898*

i närvaro af:

Hans excellens herr statsministern BOSTRÖM,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena greve DOUGLAS,
Statsråden: herr friherre ÅKERHJELM,
              WIKBLAD,
              friherre RAPPE,
              CHRISTERSON,
              ANNERSTEDT,
              VON KRUSENSTJERNA,
              greve WACHTMEISTER.

Chefen för justitiedepartementet statsrådet Annerstedt anmälde i underdånighet:

Riksdagens skrivelse den 24 april 1897, hvaruti Riksdagen på anförda skäl anhållit, att Kongl. Maj:t täcktes låta utarbета och för Riksdagen framlägga förslag till sådan lagändring, att inskränkning vunnes i den rätt, som enligt nu gällande lagstiftning tillkomme gode män och sysslomän att å egna och andras vägnar utöfva rösträtt vid bestämmande af arfvode för dessa befattningar.

Efter att hafva redogjort för innehållet af Riksdagens skrivelse anförde föredragande departementschefen:

»Enligt 67 § konkurslagen skall det arfvode, gode män och sysslomän ega åtnjuta för förvaltningen af konkursbo, bestämmas af borge-närerne. Härvid inträffar ej sällan att beloppets bestämmande nästan uteslutande beror af gode männen och sysslomännen sjelfva.

Förklaringen till detta förhållande är att söka i de faktiska omständigheterna i flertalet konkurser. I de flesta fall är gäldenärens ställning sådan, att den utdelning, borgenärerna kunna påräkna, icke på långt när motsvarar de bevakade fordringarna. Äro då dessa redan i sig obetydliga, kunna deras innehafvare i allmänhet icke vara hugade att egna synnerlig uppmärksamhet åt konkursutredningen. Hellre lemna de oinskränkt fullmägt att föra deras talan i konkursen åt en eller annan, inom eller utom borgenärernas krets, som finner för sig förmånligt att taga hand om förvaltningen samt välja sig sjelf till god man eller syssloman. Mot möjligheten att arfvodet sättes högre än skäligt är i förhållande till det arbete, förvaltningen medfört, uppställer lagen ej andra korrektiv än förbud att för sysslomän beräkna arfvodet efter tid samt rätt för borgenärerna och gäldenären att draga frågan om arfvodets belopp under rättens pröfning.

På sätt Riksdagen i anmälda skrifvelsen anført, vittnar emellertid erfarenheten, att sistnämnda korrektiv sällan anlitas. Såsom redan antydts, är det ofta förhållandet att gode männen och sysslomännen sjelfva föra talan i konkursen för en betydande del af fordringsegarne. Dessutom saknar den talrika klass af borgenärer, hvilka bevakat fordringar af ringa belopp, och för hvilka följaktligen vinsten af en rättelse i beslutet icke skulle motsvara kostnaden för fullföljd af talan deremot, all anledning att i beslutet söka ändring. Gäldenärens rätt att klandra beslut, hvarom nu är fråga, lemnas ock i regeln obegagnad. I allmänhet visar han sig temligen likgiltig för konkursens förlopp. För öfrigt torde han ofta befinna sig i ett så beroende och grannliga förhållande till gode männen eller sysslomännen, att han icke kan förväntas vilja föra talan mot dem.

Det af Riksdagen såsom korrektiv ifrågasatta förbud mot gode männens och sysslomännens deltagande i beslut angående deras arfvoden synes visserligen på hvarjehanda sätt kunna kringgå, men ett sådant förbud måste dock anses ega betydelse, i följd deraf att ett dylikt förfarande blefve stämplat såsom kringgående af lag. Liknande stadganden förekomma jemväl i vissa främmande konkurslagar — särskildt må i detta afseende nämnas den finska — och hafva hos oss blifvit ifrågasatta af äldre lagberedningen i dess förslag till handelsbalk.

Vid angifna förhållanden och då Riksdagens skrifvelse utvisar att enligt den allmänna uppfattningen gode männen och sysslomännen icke rätteligen böra deltaga i omröstning om eget arfvode, emot hvilken inskränkning ej heller ur principiell synpunkt något synes vara att erinra,

har jag låtit inom lagbyrån utarbета förslag till ändrad lydelse af 67 § konkurslagen.»

Efter uppläsande af omförmälda lagförslag, af den lydelse bilagan litt. F. vid detta protokoll utvisar, hemställde departementschefen i underdånighet, att högsta domstolens yttrande öfver förslaget måtte, för det ändamål § 87 regeringsformen omförmäler, genom note ur protokollet inhemtas.

Till denna af statsrådets öfrige ledamöter biträdda hemställan täcktes Hans Maj:t Konungen i nåder lemna bifall.

Ex protocollo
Axel Dandenell.

Bil. litt. F.

Förslag

till

L a g

om ändrad lydelse af 67 § konkurslagen.

Härigenom förordnas, att 67 § konkurslagen skall erhålla följande ändrade lydelse:

Arfvode till gode män och till sysslomän bestämme borgenärerna, antingen till visst af hundra, eller efter annan grund; ej må det för sysslomän efter tid räknas. God man eller syssloman ege ej att för egen del, der han sjelf är borgenär, eller såsom ombud för annan deltaga i borgenärernas beslut derutinnan. Nöjes ej god man eller syssloman med beslutet, eller menar någon borgenär, eller gäldenären, att arfvodet blifvit för högt bestämdt; lägge rätten dem emellan, som skäligt pröfvas.

När beslut angående arfvode till sysslomännen fattas, skola borgenärerna tillika föreslå arfvode till rättens ombudsman. Det förslag skall, jemte det i ärendet förda protokoll, ingifvas till rätten, som derefter bestämmer hvad skäligen må rättens ombudsman i arfvode tillerkännas.

Ej må arfvode njutas förr än gode män eller sysslomän slutlig reda för sig gjort.

Arfvode, som belöper för egendom, hvilken är in-tecknad eller deri särskild förmånsrätt eljest eger rum, skall, likasom kostnaden för den egendoms vård och försäljning, af egendomens afgäld och köpeskilling utgå.

---

*Utdrag af protokollet öfver lagärenden, hållet uti Kongl. Maj:ts
högsta domstol tisdagen den 25 oktober 1898.*

Tredje rummet.

Närvarande:

Justitieråden: LILIENBERG,
HUSS,
AFZELIUS,
THOLLANDER,
CASSEL.

Ledamoten i lagbyrån, häradshöfdingen friherre Fleetwood föredrog i underdånighet note ur protokollet öfver justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet den 14 innevarande oktober, hvarmedelst, för det ändamål § 87 regeringsformen öfverförmälde, högsta domstolens yttrande infodratts öfver ett inom lagbyrån utarbetadt förslag till lag om ändrad lydelse af 67 § konkurslagen; varande berörda förslag under litt. A. bilagdt detta protokoll.

Högsta domstolen lemnade förslaget utan anmärkning.

Ex protocollo
Aug. von Hartmansdorff.

Utdrag af protokollet öfver justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott fredagen den 30 december 1898

i närvaro af:

Hans excellens herr statsministern **BOSTRÖM**,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena greve **DOUGLAS**,
Statsråden: herr friherre **ÅKERHJELM**,
                  WIKBLAD,
                  friherre **RAPPE**,
                  ANNERSTEDT,
                  VON KRUSENSTJERNA,
                  CLAËSON,
                  DYRSSEN,
Justitieråden: **CARLSON**,
                  WESTRING.

Chefen för justitiedepartementet statsrådet **Annerstedt** anmälde i underdånighet:

Högsta domstolens genom note ur protokollet öfver justitiedepartementsärenden för den 14 sistlidne oktober inhemtade utlåtande öfver det vid samma protokoll fogade förslag till lag om ändrad lydelse af 67 § konkurslagen; och hemställde föredraganden i underdånighet, att berörda förslag, hvilket af högsta domstolen lemnats utan anmärkning, måtte, jemlikt § 87 regeringsformen, för Riksdagen till antagande framläggas.

Med bifall till denna af statsrådets öfrige ledamöter biträdda hemställda täcktes Hans Maj:ts Konungen i nåder förordna, att till Riksdagen skulle aflätas nådig proposition i ämnet, af den lydelse bilagan litt. F. vid detta protokoll utvisar.

Ex protocollo
Aug. von Hartmansdorff.